

Home>Gerechtelijke procedures>Civiele zaken>In welk land is de rechtbank bevoegd?

In welk land is de rechtbank bevoegd?

Bulgarije

1 Moet ik mij wenden tot een gewone rechtbank of tot een gespecialiseerde rechtbank (bijvoorbeeld een arbeidsrechtbank)?

Volgens de Bulgaarse grondwet wordt er rechtgesproken door het hoogerechtshof, de hoogste administratieve rechtbank, hoven van beroep, provinciale rechtbanken, militaire rechtbanken en districtsrechtbanken. Daarnaast kunnen bij wet gespecialiseerde rechtbanken worden ingesteld. Buitengewone rechtbanken zijn niet toegestaan. Overeenkomstig de wet op de rechterlijke organisatie zijn administratieve rechtbanken in dezelfde plaatsen gevestigd en hebben ze dezelfde territoriale bevoegdheid als provinciale rechtbanken. U dient zich tot een administratieve rechtbank te wenden als u een beslissing van een overheidsinstantie wilt laten wijzigen, intrekken of vernietigen, of als u wilt dat de rechtbank een overheidsinstantie opdraagt een bepaalde beslissing te nemen, of als u van mening bent dat een overheidsinstantie onrechtmatig heeft gehandeld of ten onrechte heeft nagelaten te handelen, tenzij uw zaak onder de bevoegdheid van de hoogste administratieve rechtbank valt. Er zijn geen andere gespecialiseerde rechtbanken. Als u partij bent bij een civielrechtelijk geschil, wordt uw zaak door een gewone civiele rechtbank behandeld. Volgens het wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn er bijzondere procedureregels van toepassing op bijzonder dringende zaken en op zaken die verband houden met het huwelijk, de huwelijkse staat, gerechtelijke onbekwaamheid, gerechtelijke verdeling, bescherming en herstel van bezitsrechten, akten en collectieve rechtszaken. Volgens het wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn er ook bijzondere procedureregels van toepassing op bepaalde nietcontentieuze procedures, zoals verzoeken om een executoriale titel. Krachtens de handelswet zijn er ook bijzondere regels van toepassing op insolventieprocedures die door de handelskamers van provinciale rechtbanken worden behandeld wanneer zij in eerste aanleg bevoegd zijn.

2 Als de gewone rechtbanken bevoegd zijn (dus als dit de rechtbanken zijn die bevoegd zijn voor dergelijke zaken), hoe kan ik dan te weten komen welke van die rechtbanken bevoegd is voor mijn zaak?

2.1 Is er een onderscheid tussen lagere en hogere gewone burgerlijke rechtbanken (bijvoorbeeld districtsrechtbanken als lagere rechtbanken en regionale rechtbanken als hogere rechtbanken), en zo ja, welke is dan bevoegd voor mijn zaak?

Volgens het Bulgaarse wetboek van burgerlijke rechtsvordering moet u zich tot een districtsrechtbank wenden (*rayonen sad*), tenzij voor uw type zaak de provinciale rechtbanken (*okrazhen sad*) in eerste aanleg bevoegd zijn.

U moet zich tot een provinciale rechtbank wenden als uw zaak betrekking heeft op:

het laten vaststellen van afstamming, het betwisten van afstamming, het beëindigen van een adoptierelatie, het gerechtelijk onbekwaam laten verklaren van een persoon of het laten opheffen van een gerechtelijke onbekwaamverklaring, eigendom van of zakelijke rechten op goederen indien de waarde van uw vordering hoger is dan 50 000 BGN, een civielrechtelijk of handelsgeschil over een bedrag van meer dan 25 000 BGN (tenzij uw zaak betrekking heeft op alimentatiebetalingen, een arbeidsrechtelijke vordering of de terugvordering van niet-toegestane uitgaven), een niet-ontvankelijke, nietige of onjuiste inschrijving van een vennootschap waarvoor in de wet is bepaald dat in eerste aanleg de provinciale rechtbanken bevoegd zijn, een geschil dat op grond van andere rechtsvoorschriften door een provinciale rechtbank moet worden onderzocht, vorderingen die, ongeacht de waarde ervan, zijn samengevoegd in één verzoek dat onder de bevoegdheid valt van een provinciale rechtbank, voor zover ze in het kader van dezelfde procedure moeten worden onderzocht.

Als u uw rechten als vennoot van een onderneming wilt verdedigen, een beslissing van de aandeelhouders van een onderneming wilt aanvechten, de oprichting van een onderneming wilt laten annuleren, een onderneming wilt laten sluiten of een insolventieprocedure wilt starten, moet u zich wenden tot de provinciale rechtbank van de plaats waar de onderneming haar maatschappelijke zetel heeft.

2.2 Territoriale bevoegdheid (Is de rechtbank van stad A of van stad B bevoegd voor mijn zaak?)

2.2.1 De basisregel voor de territoriale bevoegdheid

U moet zich wenden tot de rechtbank die bevoegd is in het district (*rayon*) waar de verweerder woonachtig is of zijn maatschappelijke zetel of hoofdkantoor heeft.

Als u een geschil hebt met een overheidsinstelling of rechtspersoon, moet u zich wenden tot de rechtbank waar het hoofdkantoor of de zetel van die overheidsinstelling of rechtspersoon is gevestigd. Als u rechtstreeks een geschil hebt met een filiaal/bijkantoor van een onderneming, kunt u zich ook wenden tot de rechtbanken van de plaats waar dat filiaal/bijkantoor is gevestigd.

Als u een civiele vordering tegen de Bulgaarse staat wilt instellen, moet u zich wenden tot de rechtbanken in het district waar het geschil is ontstaan of, als dat buiten Bulgarije is, tot de rechtbanken in Sofia.

Als u een procedure wilt starten tegen iemand van wie het adres niet bekend is, moet u zich wenden tot de rechtbanken van de plaats waar de advocaat of wettelijke vertegenwoordiger van die persoon woonachtig is of, als dat niet mogelijk is, tot de rechtbanken van de plaats waar u zelf woonachtig bent. Dit geldt ook als die persoon buiten Bulgarije woont. Als u zelf ook buiten Bulgarije woont, moet u zich tot de rechtbanken in Sofia wenden.

Als u een zaak wilt aanspannen tegen een minderjarige of iemand die niet handelingsbekwaam is, moet u zich wenden tot de rechtbanken van de plaats waar de wettelijke vertegenwoordiger van die persoon woonachtig is.

Als uw zaak betrekking heeft op een erfenis, de volledige of gedeeltelijke intrekking van een testament, de verdeling van een erfenis of de annulering van een vrijwillige verdeling, moet u zich wenden tot de rechtbanken waar het testament wordt beheerd. Als de overledene een Bulgaars staatsburger is maar het testament buiten Bulgarije wordt beheerd, moet u zich wenden tot de rechtbanken van de laatste woonplaats van de overledene in Bulgarije of van de plaats waar de nalatenschap zich bevindt.

Om een beslissing van een overheidsinstantie aan te vechten, moet u zich wenden tot de administratieve rechtbank (*Administrativen sad*) van de plaats waar het hoofdkantoor van die overheidsinstantie is gevestigd. Als dat buiten Bulgarije is, valt uw zaak onder de administratieve rechtbank van de stad Sofia (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Uitzonderingen op de basisregel

2.2.2.1 Wanneer mag ik kiezen tussen de rechtbank van de woonplaats van de verweerder (aangewezen door de basisregel) en een andere rechtbank?

Om een op een contract gebaseerde financiële vordering in te stellen, kunt u zich ook wenden tot de rechtbanken van de plaats waar de wederpartij op dat moment woont.

Als u een alimentatievordering wilt instellen, kunt u zich ook wenden tot de rechtbanken van uw vaste woonplaats.

Als u een vordering met betrekking tot consumentenbescherming wilt instellen, kunt u zich ook wenden tot de rechtbanken van de plaats waar u op dat moment woont of waar u uw vaste woonplaats hebt.

Werknemers kunnen tegen hun werkgever ook een vordering instellen in de plaats waar ze gewoonlijk werken.

Arbeidsrechtelijke geschillen tussen enerzijds buitenlandse personen, ondernemingen of joint ventures met maatschappelijke zetel in Bulgarije en anderzijds buitenlandse werknemers die in Bulgarije voor hen werken, vallen onder de bevoegdheid van de rechtbanken van de plaats waar de maatschappelijke zetel van de werkgever is gevestigd, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen.

Arbeidsrechtelijke geschillen tussen werknemers met de Bulgaarse nationaliteit die in het buitenland voor Bulgaarse werkgevers werken, vallen onder de bevoegdheid van de rechtbanken in Sofia als de zaak tegen de werkgever wordt aangespannen, en onder de bevoegdheid van de rechtbanken van de Bulgaarse woonplaats van de werknemer als de zaak tegen de werknemer wordt aangespannen.

Als u door onrechtmatig handelen schade hebt geleden, kunt u uw zaak aanhangig maken bij de rechtbanken van de plaats waar de schade is ontstaan.

Als u een zaak wilt aanspannen tegen partijen die zich in verschillende rechtsgebieden bevinden of als uw zaak betrekking heeft op goederen die zich in meer dan één rechtsgebied bevinden, kunt u zich wenden tot de rechtbanken in een van die rechtsgebieden.

Als u of uw organisatie een vergoeding van de uit een beslissing van een overheidsinstantie voortvloeiende schade wilt vorderen, kunt u zich wenden tot de rechtbanken van de plaats waar u woont of waar uw maatschappelijke zetel is gevestigd, tenzij uw vordering wordt gevoegd bij een beroep tegen de beslissing zelf.

2.2.2.2 Wanneer moet ik kiezen voor een andere rechtbank dan die van de woonplaats van de verweerder (aangewezen door de basisregel)?

Als uw zaak betrekking heeft op zakelijke rechten op een goed, de verdeling van een mede-eigendom, de vaststelling van de grenzen van een onroerend goed of het herstel van eigendomsrechten op een onroerend goed, moet u zich wenden tot de rechtbanken van de plaats waar het goed zich bevindt. U moet zich ook wenden tot de rechtbank die bevoegd is voor het betrokken goed als uw zaak betrekking heeft op een akte waarin de zakelijke rechten op dat goed worden bevestigd of op het verbreken, ontbinden of vernietigen van een eigendomsakte.

2.2.2.3 Mogen de partijen zelf een rechtbank aanwijzen die normaal gezien niet bevoegd zou zijn?

De partijen bij een eigendomsgeschil kunnen evenwel van de regels inzake territoriale bevoegdheid afwijken door een overeenkomst te ondertekenen waarin de bevoegdheid aan een bepaalde rechtbank wordt toegekend. Dit is echter niet mogelijk als uw zaak betrekking heeft op zakelijke rechten op onroerend goed, de verdeling van mede-eigendom, de vaststelling van de grenzen van een onroerend goed, het herstel van eigendomsrechten op een onroerend goed, een akte waarin zakelijke rechten op een onroerend goed worden bevestigd of op het ontbinden of vernietigen van een onroerendgoedakte.

Als uw zaak betrekking heeft op consumentenbescherming of arbeidsrecht en u met de wederpartij(en) bent overeengekomen welke rechtbank bevoegd zal zijn, zal die overeenkomst slechts geldig als ze na het ontstaan van het geschil is ondertekend.

Als u een financiële vordering hebt, kunnen u en de wederpartij overeenkomen om de zaak via arbitrage te beslechten, tenzij het gaat om zakelijke rechten, onroerend goed, alimentatiebetalingen of arbeidsrecht. Om een arbitrageprocedure in te leiden, moeten alle betrokken partijen een speciale procedureovereenkomst (*arbitrazhno sporazumie* of arbitrageovereenkomst) sluiten. Het arbitragetribunaal kan gebruikmaken van alle relevante bronnen van het internationaal recht en een specifieke Bulgaarse bron: de wet inzake arbitrage in internationale handelsgeschillen (*Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh*). Volgens deze wet houdt een arbitrageovereenkomst in dat alle betrokken partijen een arbitragetribunaal verzoeken om alle of een deel van de geschillen die in het kader van een bepaalde contractuele of niet-contractuele relatie tussen hen kunnen ontstaan of zijn ontstaan, te beslechten. De overeenkomst kan de vorm aannemen van een arbitragebeding in een ander contract of een afzonderlijke overeenkomst. Een arbitrageovereenkomst moet schriftelijk worden opgesteld. Een arbitragetribunaal kan een permanente instelling zijn of kan worden opgericht om een bepaald geschil te beslechten. Een arbitragetribunaal kan buiten Bulgarije bijeenkomen als een van de partijen normaliter buiten Bulgarije is gevestigd of haar exploitatiezetel of hoofdbestuur buiten Bulgarije heeft.

3 Als een gespecialiseerde rechtbank bevoegd is, hoe kan ik dan te weten komen tot welke rechtbank ik mij moet wenden?

De enige in civiele zaken gespecialiseerde rechtbanken in Bulgarije zijn de administratieve rechtbanken.

Alle administratieve zaken vallen onder de bevoegdheid van de administratieve rechtbanken, behalve die welke onder de bevoegdheid van de hoogste administratieve rechtbank vallen. De hoogste administratieve rechtbank is in eerste aanleg bevoegd als u in beroep wenst te gaan tegen een verordening van een andere overheidsinstantie dan een gemeenteraad, een verordening van de raad van ministers, de premier, een vicepremier of een minister, een besluit van de hoge raad van justitie, een verordening van de Bulgaarse nationale bank, en elke andere verordening waarvoor de wet bepaalt dat de hoogste administratieve rechtbank in eerste aanleg bevoegd is.

Laatste update: 27/09/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.